

Naturmeldingen vesentlig svakere enn EUs naturpolitikk

Den nylig framlagte stortingsmeldingen om naturpolitikk fra regjeringen Støre er vesentlig svakere enn tilsvarende naturpolitikk i EU. For samtlige naturmål i avtalen har EU høyere ambisjoner, for mange av dem har de også klarere forpliktelser, og EU legger opp til vesentlig bedre samordning for å sikre at naturmålene får virkning på tvers av de mange politikkområdene som er berørt.

WWF har sammenliknet viktige mål og politikkområder i [naturmeldingen](#) med [EU Biodiversity Strategy for 2030](#), samt [EUs innrapporterte mål](#). De viktigste forskjellene vi har funnet er:

Arealforvaltning og vern

Naturavtalen krever at alle arealer skal forvaltes med naturhensyn i sentrum. Norges arealforvaltning er imidlertid fragmentert og sektordelt, og naturhensynet taper som regel mot økonomiske interesser. Dette står i skarp kontrast til EU der en lang rekke direktiver sikrer at naturhensynet står i sentrum i alle sektorer som påvirker naturen. Når det gjelder havet har vi ikke engang en marin arealplan på plass, mens EU har hatt en plan for forvaltning av sine havområder i ti år.

Restaurering

EU har vedtatt en lov om å restaurere 20 % av ødelagt natur innen 2030, mens Norge nøyer seg med å kartlegge forringede områder innen samme frist – et klart brudd med naturavtalen. EUs strategi inkluderer klare delmål og sterke tiltak for å redusere fremmede arter som truer naturen, et annet område hvor Norge ligger langt etter. Norge kommer med dette ikke til å nå naturavtalens mål for restaurering.

Vern og bevaring

EU har mål om å beskytte minst 30 % av både land- og havområder innen 2030. Norge sikter mot 30 % vern på land, dog inkludert Jan Mayen og Svalbard, og uten å sikre at vernet skal være representativt. Regjeringen har heller ikke foreslått noe vernemål for havet, og basert på politikken i den framlagte stortingsmeldingen kommer Norge ikke til å nå naturavtalens mål for vern.

Bærekraftig forbruk og redusert fotavtrykk

EU satser sterkt på regelutvikling og sirkulær økonomi, men både EU og Norge mangler kvantifiserbare mål for å redusere fotavtrykket av forbruk. Det er positivt at regjeringen legger opp til å styrke lovverket i tråd med EU for å fremme mer bærekraftige produkter og bekjempe grønnavsking, men samtidig vanskelig å forstå at regjeringen ikke foreslår et tydelig reduksjonsmål for det materielle fotavtrykket.

Gruvedrift på havbunnen

Norge har, som ett av få land i verden, vedtatt å åpne for gruvedrift for havbunnen. Dette er stikk i strid med flere av naturavtalens mål. Både Europakommisjonen og Europaparlamentet sin posisjon er i tråd med Naturavtalen: de er tydelige på at gruvedrift på havbunnen ikke skal skje før man har tilstrekkelig forskning til å vurdere virkningene og forskningen har vist at det er mulig å gjøre det uten forringelse eller tap av marine økosystemer.

Konklusjon

Mens EUs politikk legger til rette for langt på vei å oppfylle naturavtalen innen fristen i 2030, vil Norge mest sannsynlig ikke oppfylle noen av forpliktelsene for natur med politikken i denne stortingsmeldingen.

Naturavtalens mål 1 – Arealplanlegging

Sikre at alle arealer er omfattet av deltakende og helhetlig arealplanlegging som inkluderer hensyn til naturmangfold og/eller effektive forvaltningsprosesser som tar tak i arealbruksendringer på land og i hav, slik at tapet av arealer som er viktige for naturmangfold, inkludert økosystemer med god økologisk tilstand, nærmer seg null innen 2030, samtidig som urfolks og lokal- samfunns rettigheter respekteres.

Norges mål

Norge vil arbeide for å redusere nedbyggingen av særlig viktige naturarealer innen 2030, og begrense netto tap av særlig viktige naturarealer til et minimum innen 2050. Målet skal oppnås gjennom en deltakende og helhetlig arealplanlegging, med utgangspunkt i lokalt selvstyre og respekt for urfolks rettigheter

EUs mål

Support biodiversity-inclusive spatial planning, notably as regards marine and coastal areas, cities and for fostering nature-based solutions and for achieving no-net land take by 2050

Naturavtalens delmål 1 krever at all arealforvaltning skjer med naturhensyn i sentrum. På overflaten ser Norges og EUs mål for å oppfylle dette ganske like ut. EU har en lang rekke direktiver som skal sikre at naturhensynet står i sentrum på tvers av alle sektorer som kan påvirke natur. Samlet sett inneholder norsk lovverk de fleste virkemidler som er nødvendig for at naturavtalens krav *kan* oppnås på land, men ikke til havs. I norske havområder har vi ikke engang en marin arealplan på plass, noe EU på sin side har hatt siden sitt Maritime Spatial Planning Directive fra 2014. Skal Norge lykkes med å skape en sameksistens mellom de ulike næringene på havet og mellom næringene og naturen som finnes til havs, så er marin arealplanlegging gjennom forvaltningsplanene for norske havområder avgjørende. I tillegg til å mangle en arealplan, så finnes det heller ikke et tverrsektorielt lovverk utenfor territorialfarvannet som kan verne og beskytte natur på tvers av interesser. Nå er et slikt lovverk i skrivende stund under utarbeiding, og den kommende loven vil være helt avgjørende for å kunne opprette helhetlige marine verneområder for å svare ut internasjonale forpliktelser om å verne og bevare natur til havs. Samtidig er ikke lovverk en garanti for at naturhensynet *faktisk* står i sentrum for all forvaltning.

Regjeringen hevder i naturmeldingen at *‘erfaringene med dagens arealforvaltning er gode, men viser at det er behov for mer oppmerksomhet om samlet omfang og konsekvenser for natur’*. De siste fem årene alene har det vært [44.000 inngrep](#) i norsk natur. Vi har mistet 207 km² natur, og det planlegges utbygging av nesten [4000 km² nytt areal](#), over 700 m² per person i Norge.

Arealforvaltningen i Norge er fragmentert og sektorisert, og tilstanden i arealforvaltningen kan best beskrives som en kamp om arealene, hvor naturen oftest taper.

Forvaltningsorganene blir som oftest bare målt på oppfyllelse av sektormål, og har få insentiv til å vekte naturhensyn høyt. Dette resulterer i at selv om naturmangfoldet vinner enkelte slag, taper naturen kampen over tid til fordel over utbyggingsinteresser og andre arealkrevende næringsinteresser. For at denne utviklingen skal snu må det skje endringer, både i loven når det gjelder maktfordelingen, og kontrollmulighetene til forvaltningen. I lys av naturavtalen er det derfor all grunn til å rette et kritisk blikk på dagens organisering, maktfordeling og kontrollmuligheter innenfor arealforvaltningen.

Hvorvidt naturmangfoldet ivaretas, og i hvilken utstrekning, beror i all hovedsak på politisk vilje i den enkelte sak. I naturmeldingen legger regjeringen langt på vei opp til at kommunene skal gjøre jobben med å ta vare på, restaurere og forvalte naturen for våre fremtidige generasjoner. Det understrekes blant annet at det ikke skal gjennomføres områdevern med mindre det er aksept for det i kommunene, hvilket i praksis betyr at kommunene har vetorett for gjennomføring av det nasjonale ansvaret for å oppfylle naturavtalens delmål om 30 prosent vern og bevaring. For det marine, foreslås det ingen konkrete punkter i det hele tatt og det er ingen oppfyllelse av forpliktelser av noe slag. Dette er sterkt kritikkverdig og klare brudd på den globale naturavtalen om vern til havs.

Allmenhetens tilgang til medbestemmelse, miljøinformasjon, og adgang til å påklage eller prøve vedtak for domstoler, er regulert gjennom Århuskonvensjonen. Denne konvensjonen er mangelfullt gjennomført i Norge, noe som kan illustreres gjennom følgende to momenter:

- Det er svært kostbart for allmenheten å løfte miljøvedtak for domstolene. Dette er et stort hinder for muligheten til å prøve slike vedtak, [se eksempelvis denne saken](#).
- Tilgang til miljøinformasjon er varierende, inkludert for norske skoger og utøvelse av skogbruk. Miljøorganisasjoner har ved en rekke anledninger måttet trekke skogeierorganisasjoner eller store skogeiere for miljøklagenemnda for å få utlevert miljøinformasjon om skog, se [for eksempel følgende vedtak](#). Nylig [krevde Naturvernforbundet i Oslo og Akershus bedre muligheter for informasjon om hogster](#), knyttet til potensiell hogst av skog med store naturverdier.

Norge oppfyller altså mest sannsynlig ikke forpliktelsene vi har etter Århuskonvensjonen når det gjelder kravet om effektiv, rettferdig og rimelig kontroll med forvaltningen i miljøsaker.

For at dette skal skje i praksis, må imidlertid følgende forutsetninger være på plass:

- Kommunene må ha kunnskap om det handlingsrom loven gir. Det er store mangler i kunnskapen blant kommuner når det gjelder hvilke virkemidler plan- og bygningsloven gir for å ivareta både klima- og naturhensyn. Det er derfor nødvendig med flere lovendringer som kan bidra til at naturhensynet synliggjøres i loven, slik at dette handlingsrommet blir tydeligere. Holth og Winge foreslo 10 lovendringer i

plan- og bygningsloven (PBL) i en [utredning av naturavtalens betydning for norsk rett](#) på oppdrag fra WWF i 2023. Forslagene til lovendringer inkluderer blant annet endring av PBLs formål slik at naturmangfoldet synliggjøres som et av de viktigste hensynene loven skal ivareta, og at dagens tette bånd mellom utbyggere og utredere brytes gjennom at det lovfestes krav om at kommunene, på utbyggers regning, bestiller og stiller krav til konsekvensutredningene.

- Det må foreligge tilstrekkelig lokalpolitisk vilje til å ta virkemidlene i bruk. Kommunene må være villige til å treffe avgjørelser som kan være til ulempe for grunneiere og næringsutviklere med hensyn til mulighet for økonomisk fortjeneste.
- Det må finnes velfungerende kontrollmekanismer i forvaltningen. Dette inkluderer at plan- og bygningslovens plandel tilbakeføres til Klima- og miljødepartementet (KLD). Dette vil kunne ha stor betydning for ivaretagelsen av naturmangfoldet, ettersom KLD da vil bli overordnet myndighet i innsigelsaker.

Naturavtalens mål 2 – Restaurering

Sikre at det innen 2030 er iverksatt effektiv restaurering av minst 30 prosent av arealene med forringede økosystemer på land, i elver og innsjøer, langs kysten og i havet, for å forbedre naturmangfold og økosystemfunksjoner og tjenester samt økologisk tilstand og sammenheng.

Norges mål

Innen 2030 er omfanget av forringede og ødelagte arealer i Norge klargjort, innsatsen på naturrestaurering økt og naturrestaurering gjennomføres der man oppnår størst nytte for samfunnet.

EUs mål

Restore degraded ecosystems throughout the EU, notably through putting in place effective and area-based restoration measures that cover, by 2030, at least 20% of the EU's land and 20% of EU's sea areas and, by 2050, all ecosystems in need of restoration, thereby, inter alia, by 2030, improving to good condition 30% of identified habitat types that are not in good condition

Regjeringen legger opp til at man ikke skal nå naturavtalens delmål 2 om naturrestaurering. Der EU har satt et tydelig, kvantifiserbart mål som skal nås innen 2030, i tråd med fristen i naturavtalen, nøyer Støre-regjeringen seg med kun å ha kartlagt hvilken natur som er ødelagt i Norge innen 2030, og forholder seg ikke til at Norge har forpliktet seg til å iverksette restaurering av minst 30 prosent av ødelagt natur innen 2030.

På samme måte legger regjeringen også opp til at Norge ikke skal nå mål 6 om å bekjempe fremmede, skadelige arter, ved å ikke sette noe kvantifiserbart mål for hvordan Norge skal oppnå dette. Dette målet er direkte relevant for naturrestaureringsmålet. Sammenlignet med EU er de norske tiltakene betydelig svakere, gitt at EU bygger inn et kvantifiserbart mål knytta til reduksjon i antall rødlistearter der invasive arter er en trussel, og en mer kraftfull satsing på å redusere/stoppe nyetableringer av invasive arter. Til sammenlikning er Regjeringens tiltak vage, lite målbare, og det er uklart hvor treffsikre de vil være. Gitt det høye kunnskapsnivået vi har om fremmede, invasive arter her til lands, og utfordringene de byr på for stedegne arter, er det svært skuffende.

Regjeringen legger også opp til at man ikke skal nå mål 7 om å redusere forurensing fullt ut, som også er relevant for naturrestaureringsmålet. Det settes ikke noe kvantifiserbart delmål for Norges reduksjon av forurensing. Dette er betydelig svakere enn EU, der man setter flere kvantifiserbare delmål for dette. Dog nevner de norske tiltakene plastforurensing spesielt. Gitt manglende/varierende norsk innsats frem til nå for å redusere forurensing fra næringsstoffer (landbruk, skogbruk, akvakultur osv.), er det uklart hvor stor effekt tiltakene som nevnes i naturmeldingen vil kunne ha.

Naturavtalens mål 3 – Vern og bevaring

Sikre og legge til rette for at innen 2030 er minst 30 prosent av arealene på land og i elver og innsjøer, og av arealene langs kysten og i havet ,spesielt områder som er særlig viktige for naturmangfold og økosystemfunksjoner og –tjenester, effektivt bevart og forvaltet gjennom økologisk representative, godt sammenhengende og rettferdig forvaltede systemer av verneområder og andre effektive arealbaserte bevaringstiltak, med anerkjennelse av urfolksområder og tradisjonelle områder der det er aktuelt, og integrert i større landskaper og sjø- og havområder, samtidig som det sikres at all bærekraftig bruk ,der dette er aktuelt i disse områdene, fullt ut er i samsvar med bevaringsformål, og at urfolks og lokalsamfunns rettigheter anerkjennes og respekteres her – under rettighetene til deres tradisjonelle områder.

Norges mål

Regjeringen mener at Norge bør ha et bevaringsmål for landarealene på minst 30 prosent innen 2030. For havet sier naturmeldingen at 'Norge vil vurdere hvordan det skal fastsettes et mål om vern og andre effektive arealbaserte bevaringstiltak for havarealene under norsk jurisdiksjon etter at den nærmere vurderingen av områder som kan anerkjennes som bevart gjennom OECM er gjennomført. Regjeringen legger vekt på å bidra til oppfølgingen av det globale målet i naturavtalen og vil komme tilbake med en plan for hvordan et fremtidig mål kan oppnås på en måte som samtidig legger godt til rette for bærekraftig bruk av norske havområder.'

EUs mål

Legally protect a minimum of 30 % of the EU's land area and a minimum of 30 % of the EU's sea area, and integrate ecological corridors, as part of a true Trans-European Nature Network; strictly protect at least a third of the EU's protected areas, including all remaining EU primary and old-growth forests; and effectively manage all protected areas.

EUs mål om vern og bevaring er i tråd med naturavtalen. Det norske målet legger opp til 30 prosent vern og bevaring av natur på land inkludert Jan Mayen og Svalbard, men mangler mål om vern og bevaring av natur i havet.

Det er svært urovekkende og sterkt kritikkverdig at regjeringen ikke vil fastsette et nasjonalt vernemål for hav i denne meldingen. Det er et globalt mål å verne 30 prosent av *all* natur. Samtidig som at vi legger vi til rette for mer olje og gass og en hasteprosess for å få gruvedrift på havbunnen vil regjeringen altså ikke verne havet. Per i dag har Norge vernet kun rundt 1 prosent av norske havområder, noe som er langt bak både Aichimålene fra tidligere som forpliktet Norge til 10 prosent vern innen 2020, samt naturavtalens oppdatert mål om å verne 30 prosent av havet innen 2030. For Norges del mangler det også et nasjonalt lovverk for å kunne verne natur utenfor territorialfarvannet. Det pågår riktig nok en prosess for å få på plass en lov om vern av marin natur. En slik lov, inkludert en politisk

prioritering om å få på plass en ny marin verneplan som oppfyller internasjonale forpliktelser om 30 prosent vern innen 2030, blir helt avgjørende for å kunne legge til rette for en ansvarlig forvaltning av norske havområder. Å kunne verne natur på tvers av sektorlover gjennom et tverrsektorielt lovverk er nøkkelen til å kunne ha like spilleregler for næringslivet når det gjelder å ta vare på naturverdier.

Når det gjelder vern og bevaring på land er premissene regjeringen legger til grunn for gjennomføring av vernemålet svært usikre:

- Målet inkluderer Jan Mayen og Svalbard, som øker verneprosenten på land fra 17,7 prosent (som er vernet på fastlandet), til 25,7 prosent. Et norsk vernemål burde være å verne 30 prosent av naturen på fastlandet og komme i tillegg til det som er vernet på Jan Mayen og Svalbard.
- Måloppnåelsen på land avhenger av at alle områder som er i prosess for vern i dag går gjennom. Det er imidlertid ikke sikkert at alle disse mulige verneområdene faktisk blir vernet, ettersom regjeringen stiller som en forutsetning av det skal være aksept for vernet i berørte kommuner. Når det gjelder områder som er i prosess for frivillig skogvern er disse avhengige av tilstrekkelige midler. Hvis en legger til grunn et erfaringsmessig gjennomsnittlig erstatningsnivå og representativt skogvern, anslår Finansdepartementet at det vil ta om lag 30 år å nå skogvernemålet med en årlig bevilgning på 539 millioner kroner, som ble innvilget etter RNB 2023. Fortsetter en det samme resonnementet betyr det at det vil kreve en årlig bevilgning på om lag 2,3 mrd. kroner for å nå Stortingets mål om å verne 10 prosent av skogen innen 2030. Hvis en legger til grunn et erfaringsmessig gjennomsnittlig erstatningsnivå og representativt skogvern, anslår KLD at det vil kreve en årlig bevilgning på om lag 3,5 mrd. kroner å nå målet om 10 prosent skogvern innen 2030. I sitt forslag til statsbudsjett for 2024 reduserte regjeringen bevilgningen til skogvern med 444 millioner kroner, slik at den foreslåtte posten er 356 millioner kroner, altså nesten to milliarder under det som er nødvendig for å verne nok skog.
- Det er svært usikkert om andre former for bevaring av natur enn verneformene under naturmangfoldloven (naturreservat og nasjonalpark), og som regjeringen legger opp til å bruke, faktisk oppfyller kravene til vern etter mål 3 i naturavtalen. Holth & Winge gjorde nylig en utredning sammen med NINA om [områdevern og andre rettslige virkemidler i norsk rett for å øke verne- og bevaringsandelen på fastlands-Norge](#) i lys av Naturavtalens kriterier for vern og bevaring. Utredningen konkluderte med at de fleste forvaltningsverktøyene regjeringen har vist til som muligheter for å fylle opp 30-prosentmålet ikke er av tilstrekkelig kvalitet til å kvalifisere som OECM (andre effektive arealbaserte bevaringstiltak) under mål 3.

Dette kan skyldes f.eks. usikkerhet rundt permanens av båndlegging, at områder ikke alltid er eksakt kartlagt, uklarhet rundt eventuelle naturverdier, og usikkerhet rundt hvorvidt områdene er sikret mot annet lovverk eller andre prosesser. Det er med andre ord sannsynlig at regjeringen kraftig har overvurdert sannsynligheten for oppnåelse av mål 3 når det gjelder natur på land.

Mål 16 – Redusere forbruk og fotavtrykk

Sikre at mennesker oppmuntres og blir i stand til å ta bærekraftige forbrukervalg, blant annet ved å innføre støttende rammeverk for politikk, regelverk eller reguleringer, sørge for bedre utdanning og styrke tilgangen til relevante og nøyaktige opplysninger og alternativer, og innen 2030 redusere det globale fotavtrykket av forbruk på en likeverdig måte, blant annet ved å halvere mengden matsvinn på verdensbasis og redusere overforbruk og avfallsmengde betydelig, for at alle mennesker skal kunne leve godt i harmoni med Moder jord.

Norges mål

Norge har ikke noe reduksjonsmål for fotavtrykket av forbruk, men er gjennom FNs bærekraftsmål 12.3 forpliktet til å halvere matavfallet med 50 prosent per innbygger innen 2030, både i detaljhandelen og blant forbrukere. I tillegg skal Norge jobbe for å redusere matsvinn i produksjons- og forsyningskjeden.

EUs mål

Sustainable consumption and reduction of global footprint of consumption

Halving food waste

Reducing waste generation. Improve the environmental sustainability of products and promote the transition to a circular economy, herby significantly reducing waste generation.

Hverken EU eller Norge har satt noe kvantifiserbart mål for reduksjon av fotavtrykk. EU ligger imidlertid et godt stykke foran Norge når det kommer til regelutvikling for å sikre en rask og effektiv overgang til sirkulære systemer og reduksjon av materialfotavtrykk. Da er det positivt at regjeringen ser i naturmeldingen at de vil styrke det norske lov- og forskriftsverket i takt med utviklingen i EU for å bidra til mer bærekraftige produkter, sikre at forbrukerne har tilgang på relevant og pålitelig informasjon om bærekraften til produkter, og hindre grønnvasking i markedsføring og annen kommunikasjon rettet mot forbrukere.

Det er imidlertid ingen grunn for Norge å ikke opprette et mål for reduksjon av fotavtrykk nå. [Norge er blant landene med høyest materialforbruk, som ligger 70 prosent over europeisk gjennomsnitt](#), ifølge en fersk rapport EY har utarbeidet på oppdrag fra WWF. Skal Norge oppfylle sine forpliktelser i både Paris- og naturavtalen, er det nødvendig med en rask omstilling. Ansvarer hviler på både politiske ledere og næringslivet. Det enorme forbruket vårt er blant hovedutfordringene for å nå bærekraftmålene. De rike landene som forbruker mest, må også bidra mest. Om alle land var som Norge, ville vi trengt 3,6 planeter for å dekke behovet.

Regjeringen Solberg la i 2021 frem en [nasjonal strategi for sirkulær økonomi](#) med flere arbeidspunkter for videre arbeid med sirkulær økonomi. Det har siden dette ikke blitt vedtatt mål, virkemidler eller indikatorer som følge av strategien, til tross for at viktigheten av sirkulær økonomi er fremhevet både av EUs grønne giv og FNs naturavtale.

Skal Norge lykkes med å omstille seg til en sirkulær økonomi og redusere sitt materialforbruk, er det avgjørende at politiske og økonomiske strukturer endres i tråd med anbefalingene. Første steg må være å innføre et nasjonalt mål for reduksjon av materialfotavtrykket, slik at alle aktørene som er involvert drar i samme retning

Om gruvedrift på havbunnen

Gruvedrift på havbunnen er direkte relevant for flere av delmålene i naturavtalen, blant annet delmål 1 om deltakende og helhetlig arealplanlegging med natur i sentrum, delmål 3 om vern og bevaring av natur, delmål 4 om truede arter, delmål 7 om å redusere forurensing, delmål 10 om bærekraftige næringer, delmål 15 om næringsliv og naturrisiko, delmål 16 om å redusere forbruk, delmål 18 om miljøskadelige subsidier og delmål 21 om kunnskapsbasert forvaltning. Listen er ikke uttømmende.

Norges posisjon

Norge har, som ett av få land i verden, vedtatt å åpne for gruvedrift for havbunnen. Norges beslutning om å åpne for gruvedrift på havbunnen er stikk i strid med flere av Naturavtalens mål. Naturavtalens overordnede mål er å få mer natur innen 2030, ikke mindre, som Norges plan om gruvedrift på havbunnen utvilsomt vil føre til. Både Europakommisjonen og Europaparlamentet sin posisjon er i tråd med Naturavtalen: de er tydelige på at gruvedrift på havbunnen ikke skal skje før man har tilstrekkelig forskning til å vurdere virkningene og forskningen har vist at det er mulig å gjøre det uten forringelse eller tap av marine økosystemer.

EUs posisjon

Virginijus Sinkevičius, den europeiske kommissæren for miljø, hav og fiskeri, skisserte Kommisjonens holdning til gruvedrift på havbunnen i juni 2023 som følger: I Biodiversitetsstrategien til 2030, [publisert i mai 2020], og i [Joint Communication on the EU's] International Ocean Governance Agenda [fra juni 2022,] støtter Europakommisjonen et forbud mot gruvedrift på dyphavet inntil de vitenskapelige hullene er tilstrekkelig fylt, at det kan påvises at ingen skadelige effekter oppstår, og at nødvendige og effektive miljøbeskyttelsesbestemmelser er på plass i regelverket. Kommisjonen minner også om Konvensjonen om biologisk mangfold — beslutning 15/24 vedtatt i desember 2022. EU finansierer ikke forskning på miljøvennlige gruvedriftsteknologier, men på forbedring av kunnskap om økosystemer i dyphavet og virkningen av flere belastninger på disse.

Europaparlamentet vedtok en resolusjon om Norges åpning i februar 2024, der de ***“Reiterates its calls on the Commission and the Member States to promote an international moratorium on deep-seabed mining, including at the International Seabed Authority, until the effects of deep-sea mining on the marine environment, biodiversity and human activities at sea have been studied and researched sufficiently and deep-seabed mining can be managed to ensure no marine biodiversity loss or degradation of marine ecosystems; calls on all countries to apply the precautionary principle and support an international moratorium on deep-seabed mining;”***